

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

MĂSURI DE PREVENIRE A PLAGIATULUI ȘI ÎNCĂLCĂRII ETICII ACADEMICE

Toți membrii comunității academice, studenți și cadre didactice, trebuie să fie conștienți de implicațiile lipsei de onestitate academică asupra reputației instituționale și personale. Universitatea „Apollonia” din Iași luptă pentru limitarea acestor comportamente prin impunerea unor norme de conduită bazate pe integritate, respect, responsabilitate și performanță.

I. Înșelăciunea academică și comportamentele neoneste

Înșelăciunea academică înseamnă fraudarea, păcălirea sau lipsa de corectitudine în spațiul academic, cu scopul de a obține o notă de trecere sau o notă mai mare sau pentru a realiza numărul de prezențe obligatorii. Tentativa de înșelăciune academică este și ea considerată o abatere gravă și atrage după sine aplicarea de sancțiuni.

Constituie înșelăciune academică:

- i. plagiatul;
- ii. copierea sau încercarea de copiere în timpul unui examen sau evaluări;
- iii. comunicarea, prin orice mijloace, cu persoane aflate în afara sau în interiorul sălii de examinare, în scopul rezolvării subiectelor;
- iv. schimbul de rezultate sau informații în timpul unui examen cu alți colegi;
- v. deținerea de fișici, notițe sau a altor materiale conținând surse de informare privind materia de examen, neautorizate de examinator / comisia de examinare, indiferent dacă acestea au fost sau nu utilizate în timpul probei de evaluare;
- vi. utilizarea în timpul probei de evaluare a mijloacelor și accesoriilor electronice de comunicare sau de informare (telefoane mobile, PDA, notebooks, ceasuri, căști etc.);
- vii. schimbarea subiectului / subiectelor de examinare, neautorizată de examinatori / comisia de examinare, în scopul fraudării examenului sau colocviului;

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

- viii. înlocuirea lucrării scrise, redactate la examen sau colocviu, cu o lucrare pregătită anterior intrării la examen sau colocviu;
- ix. asumarea unor lucrări (eseuri, referate, proiecte, înregistrări, experimente de laborator etc.) realizate parțial sau integral de alte persoane;
- x. prezentarea aceleiași lucrări (eseu, referat, experiment de laborator etc.) la mai multe materii;
- xi. substituirea de persoană în vederea susținerii și promovării unui examen;
- xii. fabricarea datelor;
- xiii. distribuirea neautorizată (inclusiv online) a unor materiale didactice (cursuri universitare, înregistrări) furnizate de către profesori;
- xiv. folosirea de scuze mincinoase pentru a motiva întârzierea sau lipsa de la cursuri, seminare sau examene;
- xv. notarea prezențelor pentru colegi absenți.

Sprijinirea înșelăciunii academice reprezintă ajutorul oferit unui student pentru a lua o notă de trecere la un examen sau pentru a realiza numărul de prezențe obligatorii.

Sprijinirea înșelăciunii se poate manifesta în diverse modalități:

- i. permisiunea oferită unui coleg să copieze din lucrarea proprie în timpul unui examen sau evaluări;
- ii. furnizarea de răspunsuri unui coleg în timpul unui examen sau evaluări;
- iii. furnizarea către un coleg a unor lucrări realizate anterior de un alt student, cu scopul de a fi prezentate la evaluări;
- iv. scrierea unor eseuri, referate, lucrări de licență sau disertație pentru alți studenți sau realizarea unor experimente sau lucrări de laborator;
- v. vânzarea de eseuri, referate, proiecte sau lucrări de licență;
- vi. acoperirea absenței unui coleg care nu este prezent la curs.

II. Cauzele care generează comportamentele neonest

- lipsa de înțelegere a faptului că trebuie să acorde credit muncii intelectuale a altor autori;

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurarii nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

- lipsa cunoașterii modalităților de scriere academică, de citare, parafrizare și atribuire corectă a surselor pe care le utilizează în lucrările lor;
- lipsa de atenție la redactarea lucrării;
- dorința de a obține note mari sau frica de a nu pica un examen;
- dorința de a salva timp sau o gestionare inefficientă a timpului;
- lipsa de înțelegere a materiei la care trebuie să realizeze tema sau neînțelegerea indicațiilor primite de la profesor;
- înțelegerea diferită a noțiunii de plagiat, din pricina diferențelor culturale în cazul studenților proveniți din alt spațiu cultural;
- lipsa unor norme clare;
- lipsa promovării culturii de integritate;
- toleranța față de plagiat și față comportamentele neoneste;
- neaplicarea sancțiunilor în mediul academic;
- facilitatea de obținere a surselor în mediul online;
- posibilitatea cumpărării unor lucrări de pe site-uri specializate în vânzarea de lucrări la comandă.

III. Aspecte etice ale plagiatului

Buna conduită în mediul academic presupune, în mod cert, ca munca unei alte persoane să fie recunoscută prin atribuire. Omisiunea recunoașterii, fie prin menționare ca autor al unei lucrări, fie prin indicarea sursei, a contribuției unor terți la elaborarea unei lucrări reprezintă încălcarea flagrantă a regulilor de etică academică. Plagiatul ca infracțiune de furt intelectual, care presupune asumarea drept creație proprie a unei munci intelectuale care este produsă de altcineva, se alătură celorlalte abateri de la etica universitară de tipul fabricării de date sau menționării ca autori ai unei lucrări a unor persoane care nu au contribuit semnificativ la elaborarea acesteia.

Noțiunea de *plagiat* se referă la asumarea, fără creditarea sursei, a unor idei, raționamente, interpretări, materiale vizuale sau a unor pasaje de text, indiferent de maniera preluării (integrală

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

sau parțială), de calea prin care acestea au fost obținute sau dacă autorul a fost sau nu de acord cu acest lucru. Așadar, plagiatul presupune omiterea trimerilor la sursa de proveniență a ideii, omiterea ghilimelelor, furnizarea de informații incorecte cu privire la sursa citată, modificarea succesiunii ideilor și prezentarea lor ca originale.

Cine este autorul? Autorul este cel mai adesea o persoană, dar poate să includă mai multe persoane (co-autori), poate fi o organizație (de exemplu, Colegiul Medicilor sau Parlamentul European). În acest ultim caz, autorul nu este reprezentat doar în persoanele care au lucrat efectiv, ci de organizația ca întreg, deoarece reflectă nu doar opiniile individuale ale celor implicați, ci misiunea și viziunea instituției. Autorul poate fi anonim, sau poate fi menționat sub un pseudonim, mai ales în cazul creațiilor din trecut, sau a unor texte postate online. De exemplu, articolele din enciclopedia virtuală *Wikipedia* sunt create de o comunitate de contributory care editează textele folosind nume de utilizatori (ID-uri).

Plagiatul a devenit viral odată cu facilitățile conferite de mediul online care ușurează preluarea frauduloasă a materialelor, adesea prin întrebuițarea tehnicii *copiere-lipire*. **Preluarea unor materiale de pe internet, care sunt oferite liber publicului și asumarea lor drept creație personală constituie tot plagiat!**

Este plagiatul un furt? Furtul are ca victimă principală persoana care își pierde bunul furat. Deși paguba suferită de victima directă a furtului este semnificativ mai importantă, există și victime colaterale, de exemplu, membrii comunității respective care vor fi afectați de teamă sau insecuritate. Similar, în cazul plagiatului, victima nu este doar autorul contribuției originale, ci întreaga comunitate profesională, și cu precădere consumatorii materialului bazat pe plagiat. Prin urmare, prin daunele totale produse, plagiatul este o combinație de furt cu înșelăciune deoarece publicul își formează o impresie falsă despre autorul creației respective.

Comunitatea științifică caută, recunoaște și recompensează originalitatea contribuțiilor proprii la cunoașterea și înțelegerea lumii. În manieră similară, comunitatea universitară, solicită studenților contribuții proprii care să demonstreze înțelegerea domeniului studiat, recompensând prin note și, în cele din urmă, prin diplome de studiu și titluri academice. Plagiatul degradează, astfel, spiritul de competiție și logica recompensatorie a meritelor.

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

„Nu am plagiat, doar m-am inspirat”. Lipsa de intenționalitate nu disculpă, încălcarea proprietății intelectuale, a drepturilor de autor și a standardelor de integritate academică fiind blamabilă și sancționabilă, chiar dacă s-a produs involuntar.

Există o serie de materiale care pot fi copiate fără a exista riscul de a fi acuzat de plagiat, ceea ce numim „cunoașterea comună” sau „cunoașterea universală”, însă nu există un consens asupra a ce anume reprezintă această formă de cunoaștere generalizată. Această limită se modifică permanent, reflectând nivelul de popularitate și acceptare generală a unor elemente de cunoaștere. Informațiile cuprinse în această categorie sunt unele factuale, cunoscute de marea majoritate a oamenilor, cum ar fi evenimentele istorice, referințele geografice, proverbele, folclorul popular. Dacă avem îndoieli, pentru a stabili acest lucru, putem să ne întrebăm: este conceptul/cunoașterea/formularea respectivă larg cunoscută și folosită? (dacă nu, atunci va trebui să precizăm autorul și sursa); este conceptul/cunoașterea respectivă disputată, controversată? (dacă da, atunci va trebui să precizăm sursa, inclusiv pentru a oferi credibilitate poziției susținute de noi); alți autori care folosesc acel concept sau acea cunoaștere o atribuie cuiva, sau o folosesc pe post de cunoaștere comună? (dacă alți autori contemporani atribuie sursa, este recomandabil să facem și noi la fel). Totuși, atunci când nu sunteți siguri cu privire la ceea ce reprezintă sau nu „cunoaștere comună”, este indicat să citați.

Plagiatul comparat cu încălcarea drepturilor de autor. Plagiatul este distinct de încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală care includ drepturile economice privind o anumită creație – precum cele de a consuma, difuza sau comercializa respectiva creație. Drepturile de proprietate intelectuală pot aparține autorului, dar și unei alte părți, precum moștenitorii autorului, o editură, sau oricine altcineva căruia aceste drepturi i-au fost transferate (de exemplu: donate, moștenite, vândute, respectiv cumpărate) în mod legitim. Calitatea de autor al unei creații intelectuale originale nu poate fi transferată în mod legitim.

Plagiatul reprezintă, în general, o încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală asupra creației respective. Totuși, există cazuri în care plagiatul poate să nu încalce drepturi de proprietate intelectuală, dacă respectiva creație este disponibilă în domeniul public fără nici un fel de restricții. De exemplu, în cazul „fabricilor de referate” (firme specializate în producerea de

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

lucrări originale - referate, dizertații, sau orice alt produs intelectual - contra cost, la cererea unui client), clientul comandă un produs (de exemplu, o lucrare de licență pe o anumită temă), pe care apoi îl prezintă ca fiind propria creație. În acest caz, autorii reali ai lucrării au renunțat la toate drepturile morale asupra creației lor și au transferat cumpărătorului toate drepturile de proprietate asupra acesteia. Prin urmare, susținerea publică a lucrării sau publicarea acesteia nu încalcă nici un fel de drept moral sau economic al autorilor. Totuși, cumpărătorul realizează un plagiat, deoarece prezintă un produs original creat de alți autori drept o creație proprie, asumându-și meritul pentru acesta într-un context în care acest merit este recompensat (prin acordarea unui titlu academic).

Un autor poate plagia și creații care nu sunt acoperite de licențe de proprietate intelectuală, fiind parte a domeniului public (de exemplu, materialele de pe *Wikipedia*). Reciproc, un autor poate încălca drepturile de proprietate intelectuală fără să plagieze dacă, de exemplu, scanăm o carte și o postăm pe Internet fără permisiunea deținătorului drepturilor de proprietate intelectuală, sau dacă includem într-o lucrare fotografii copiate fără să fi cerut permisiunea deținătorului drepturilor.

În cazul lucrărilor științifice este permisă reproducerea unor fragmente scurte din texte protejate de drepturi de proprietate intelectuală, cu precizarea corectă a autorului și sursei, în scopul discutării acestora sau a includerii lor în argumentație, fără a fi nevoie de permisiunea deținătorului drepturilor de proprietate intelectuală.

În cazul studenților, încălcarea proprietății intelectuale se petrece atunci când se efectuează distribuția neautorizată (inclusiv prin internet) a unor materiale didactice (cursuri universitare, înregistrări) furnizate de către profesori, care sunt protejate de drepturi de autor și atunci când se întrebunțează lucrări (eseuri, referate, proiecte, înregistrări, experimente etc.) realizate de alte persoane care sunt prezentate ca fiind creație personală.

Protecția persoanelor și datelor cu caracter personal - înștiințarea și acordul subiecților cercetării. Cercetările care implică subiecți umani ridică probleme speciale de ordin deontologic, întrec care și cea a participării în cunoștință de cauză. Problemele survin atunci când cunoașterea problematicii reale a investigației i-ar fi determinat să nu participe, prin urmare,

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurarii nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

subiecții trebuie să fie întotdeauna informați despre natura demersului la care participă. Pe de altă parte, există probleme în raport cu condiția de anonimată pe care trebuie să o aibă datele care ar putea duce la identificarea participanților. Pentru a asigura anonimatul și protecția datelor cu caracter personal se utilizează, fie doar variabilele socio-demografice de tipul vârstă și sex/gen, fie inițialele participanților sau pseudonime special atribuite. Utilizarea informațiilor care pot duce la identificarea persoanei se poate realiza doar cu acordul expres al persoanei în cauză.

IV. Tipuri și procedee de plagiere

Lipsa unei distincții clare și fără citare conformă, între propriile idei și ideile altor autori ale căror opere au fost consultate în formularea propriilor argumente se încadrează într-una dintre următoarele categorii:

- 1) **Plagiatul integral („CLONA”)** - preluarea integrală, cuvânt cu cuvânt a lucrării altui autor. Se includ aici și lucrările cumpărate de la terți, fie ele și în baza unui acord.
- 2) **Plagiatul parțial („COPY-PASTE”)** - o parte din lucrare cuprinde fragmente semnificative de text dintr-o altă sursă necitată.
- 3) **Plagiatul prin traducere („GOOGLE TRANSLATE”)** - traducerea unor texte dintr-o limbă străină și neatribuirea lor în mod corect
- 4) **Plagiatul prin mixare („REMIX”)** - porțiuni de propoziție sau frază sunt preluate din mai multe surse necitate și sunt folosite în așa fel încât să se potrivească. În acest caz intenționalitatea actului este una evidentă, la fel și încercarea de a ascunde modalitatea de realizare a lucrării.
- 5) **Plagiatul prin confuzie („SHAKE-PASTE”)** - sunt interpușe propoziții, fraze sau paragrafe întregi din surse diferite care nu sunt atribuite. Amestecarea conținutului face ca, de multe ori, combinațiile să nu se potrivească și rezultatul să nu aibă cursivitate sau logică, ceea ce face plagiatul ușor de detectat.
- 6) **Plagiatul mascat („EROARE”)** - folosirea unor referințe inexistente sau inexacte despre autorii lucrărilor sau materialele de proveniență a datelor. Autorul încearcă să dezinformeze și oferă informații eronate cu privire la sursa folosită, cu scopul de a ascunde faptul că a

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

plagiat. Aceste situații pot să apară atunci când se încearcă acoperirea plagiatului prin citarea la a doua mână, nu a autorului din care au fost preluate informațiile sau textele în mod fraudulos, ci a autorului citat de acesta.

- 7) **Plagiatul prin citarea fără referință („DECUPAJ”)** - folosirea textului preluat cu utilizarea ghilimelelor, dar fără indicarea sursei/referinței originale.
- 8) **Plagiatul prin citare parțială („CAMUFLAT”)** - preluarea verbatim de conținut, cu trimitere la sursa originală prin notă de subsol sau paranteze, însă nu și prin plasarea între ghilimele a textului utilizat.
- 9) **Plagiatul prin parafrizare („FIND-REPLACE”)** – se preia conținutul de bază, dar se înlocuiesc formulările cu expresii sinonimice, se modifică topica frazei sau succesiunea paragrafelor ori alte elemente pentru a face mai dificilă identificarea provenienței conținutului. Ideile sunt proprietatea autorului materialului sursă, deci se impune includerea unei referințe clare către sursă, chiar dacă formularea inițială a fost schimbată în mod semnificativ.
- 10) **Plagiatul de tip mozaic („PETICIT”)** - intercalarea unor fragmente dintr-o sursă/din mai multe surse, fără citare conformă, inclusiv situația în care textul preluat este încadrat de propriile idei. Acest tip de plagiat ridică o problemă la identificarea surselor, având în vedere faptul că acestea pot fi în număr ridicat.
- 11) **Plagiatul structural („RE-TWEET”)** - copierea structurii argumentative a unei alte lucrări, pornind de la scopul și obiectivele acesteia, la sursele folosite, notele de subsol și metodologia de cercetare.
- 12) **Plagiatul prin manipularea surselor („HIBRID”)** - intercalarea de porțiuni de text adecvat citate cu altele neatribuite. În acest caz intenția este una evidentă, având în vedere faptul că autorul demonstrează, fără echivoc, că și-a însușit modalitățile de citare impuse de regulile academice. În alte situații, referința către autorul original este pusă exclusiv în bibliografie, fără a fi citat și în conținutul lucrării. Precizarea autorului și a sursei trebuie realizată de fiecare dată chiar la momentul și locul invocării respectivului concept, argument. Nu este suficientă specificarea unei liste de autori și surse la sfârșitul documentului, deoarece pe

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

parcursul lecturii cititorii pot să ne atribuie incorect calitatea de autor pentru creații ce nu ne aparțin. Precizarea în text a link-ului sursei de unde am luat informațiile este incompletă, iar pentru lucrările științifice, este incorectă pentru că nu este conformă stilurilor de citare. Formulările generice de tipul „este cunoscut faptul”, „alți cercetători au arătat”, „există autori care afirmă”, „se știe că” trebuie evitate. În lucrările științifice trebuie precizat cu acuratețe cine este autorul conceptelor, argumentelor, formulărilor invocate. Aceste formulări sunt acceptabile în texte publicate în afara comunității universitare și științifice, de exemplu în jurnalism, sau în publicații personale precum blogurile.

- 13) **Plagiatul prin nerespectarea obligației de originalitate („AGREGAT”)** - folosirea unui număr mare de paragrafe sau idei din sursele consultate, cu citarea acestora, dar în proporție mult prea mare, astfel încât acestea alcătuiesc majoritatea lucrării. În general, preluarea unor materiale care au prin natura lor dimensiuni mai mari nu este considerată plagiat dacă concomitent îndeplinește următoarele condiții: este menționată sursa originală și autorul de drept, sau un reprezentant oficial al său (o editură spre exemplu) și-a exprimat acordul în acest sens.
- 14) **Plagiatul prin colaborare („URZEALĂ”)** - un număr de autori colaborează pentru scrierea unei lucrări și fiecare o publică individual, cu sau fără modificări minore.
- 15) **Plagiatul prin reciclare („DUPLICAT”)** - se preia integral sau masiv (articole, capitole de cărți, studii, experimente etc.) dintr-o lucrare proprie, anterioară, fie și sub un alt titlu, în altă limbă sau într-un context diferit (în cazul studenților, prezentarea aceluiași materiale sau lucrări la materii diferite), fără a se specifica faptul că respectivul text a mai fost publicat. Este culpabilă pentru că prin republicare se crează o falsă impresie de productivitate intelectuală sau obținerea unor avantaje academice (promovarea sau câștigarea unor distincții). Un text al aceluiași autor poate fi republicat doar cu condiția de a se specifica faptul că nu este o creație nouă, ci una deja adusă la cunoștința publicului.

V. Alte forme de lipsă de onestitate academică

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

Lipsa de onestitate academică se poate manifesta prin orice acțiune sau comportament adoptat cu scopul de a obține un avantaj academic nemeritat sau care denaturează sau ar putea denatura notarea studenților și, implicit, ierarhizarea și clasificarea acestora.

a) *Ghostwriting*

Ghostwriters sau „scriitorii-fantomă” sunt persoane angajate special să scrie o lucrare, fără ca publicul larg să știe cine este, în realitate, autorul. Este o practică utilizată pe scară largă de către persoanele publice pentru a-și scrie memoriile. Lucrările la comandă pentru studenți reprezintă un domeniu extrem de dezvoltat, existând numeroase site-uri care oferă acest tip de servicii sub forma, fie a unor lucrări scrise deja, care pot fi selectate din baza de date online unde sunt stocate lucrări din domenii diferite, fie a unor lucrări personalizate, adaptate solicitărilor clientului, care poate să îi transmită celui care va scrie lucrarea o serie de cerințe, inclusiv bibliografia pe care ar trebui să o utilizeze. Aceste servicii pot fi contra cost, gratuite sau se poate cere ca persoana interesată să comande sau să descarce o astfel de lucrare să încarce o alta pe site, la schimb.

b) *Contract cheating*

Acesastă practică reprezintă o formă a ghostwriting-ului, particularitatea constând în faptul că studentul deschide o licitație pe internet, pe un site specializat în acest sens, unde descrie tematica și cerințele exacte pentru realizarea lucrării de care are nevoie. În funcție de aceste criterii, o serie de scriitori-fantomă licitează suma pentru care se oferă să scrie lucrarea, iar, de cele mai multe ori, studenții aleg să plătească prețul cel mai mic care le este oferit pentru serviciul solicitat.

c) *Autoratul de onoare (din oficiu)*

Conceptul de „honorary author” se referă la persoanele care nu au participat la realizarea unei lucrări, cărți sau cercetări și, cu toate acestea, figurează pe lista celor care au realizat-o. Dezvoltarea științifică din ultimii ani a fost facilitată, în special, de munca în echipe de cercetare, încurajată tot mai mult de comunitatea academică internațională. Acest lucru presupune implicarea unor specialiști care pot proveni din domenii cât mai diferite și împărțirea sarcinilor pe parcursul tuturor etapelor de realizare a unui studiu: conceperea și organizarea lucrării,

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

colectarea de date, documentarea teoretică, analizarea și redactarea. Toate persoanele care sunt, în final, menționate ca autori ai unor cercetări, trebuie să fi avut o contribuție la realizarea acesteia, atât la partea de cercetare, cât și la scrierea textului. Persoanele care au acordat sprijin echipei prin furnizarea unor opinii sau critici pot fi menționate în secțiunea rezervată mulțumirilor (*acknowledgement*). Totuși, există destul de multe situații în care persoane care nu au participat la niciuna dintre etapele de realizare ale unui studiu sunt, în final, menționate ca autori.

Genul acesta de practică este una destul de întâlnită în lumea academică. Există situații în care persoane care ocupă o poziție de conducere în mediul universitar sau care au o notorietate ridicată sunt menționate ca autori ai unor lucrări la a căror realizare nu au contribuit. Decizia de a include un autor de onoare în colectivul de autori poate fi luată, fie pentru a avea trecere la acea persoană, dacă aceasta ocupă o poziție de conducere, fie pentru a avea certitudinea că lucrarea va fi publicată și, ulterior, citată dacă acea persoană are o bună reputație în comunitatea academică.

În urma unor situații în care s-a dovedit că unele lucrări științifice au fost plagiate sau conțineau date falsificate, iar unii dintre autori au declarat că nu au participat la realizarea respectivelor studii, modalitatea de raportare a autorilor a fost schimbată la nivel internațional. O serie de jurnale au introdus o procedură prin care toți autorii trebuie să semneze o declarație prin care să certifice faptul că au contribuit la realizarea lucrării în cauză. Alte jurnale solicită autorilor să precizeze în mod explicit contribuția fiecăruia dintre ei la realizarea studiului.

În cazul studenților, situațiile în care unii studenți sunt menționați ca autori ai unei lucrări de echipă la realizarea căreia nu au participat pot apărea destul de des. Includerea frauduloasă în echipa de lucru a unui proiect poate să aibă la bază motive care țin de competențele studenților și, totodată, de lipsa lor pe anumite domenii. Studenții care se pricep la o materie mai bine decât la o alta, pot cere să fie menționați ca autori la, de exemplu, anatomie, oferind la schimb introducerea unei alte persoane în echipa de lucru de la informatică. În condițiile în care grupul de lucru este unul numeros, profesorilor le este foarte greu să stabilească contribuția fiecărui cursant.

d) *Falsificarea de date*

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

Comunitatea științifică internațională a fost zdruncinată în ultimii ani de o serie de acuzații de falsificare sau alterare de date în studii realizate și publicate de cercetători renumiți, recunoscuți la nivel mondial. Totuși, falsificarea de date nu este o problemă de dată recentă, această chestiune fiind analizată încă de la începutul secolului XIX de către inventatorul englez Charles Babbage care a identificat patru categorii:

- falsificarea – este o procedură elaborată de denaturare a unor date;
- contrafacerea – implică fabricarea completă a unor date;
- decuparea – presupune eliminarea datelor care nu corespund ipotezei de lucru;
- prepararea – înseamnă efectuarea mai multor măsurători, analize, interviuri etc., și raportarea exclusivă a acelor date considerate convenabile de către cercetător.

Pentru limitarea cazurilor în care poate să apară alterarea datelor, comunitatea științifică a introdus o procedură de management a datelor care se referă la modalitatea de colectare a informațiilor, proprietatea și responsabilitatea asupra datelor colectate, păstrarea și partajarea accesului la date cu alți cercetători sau chiar cu alte persoane interesate.

Procedura de management a datelor include:

- supravegherea modalității de colectare a datelor;
- asigurarea confidențialității subiecților care au participat la studiu;
- stocarea în siguranță a datelor astfel încât baza de date să poată fi pusă la dispoziția altor cercetători interesați de replicare;
- analizarea și utilizarea datelor într-o manieră responsabilă;
- prezentarea veridică a datelor.

Partajarea datelor obținute în urma realizării unui studiu științific este o practică distinctivă în comunitatea academică, reglementată prin diferite coduri de etică ale unor instituții de învățământ sau asociații profesionale în scopul:

- consolidării cercetării științifice pornind de la criteriul transparenței;
- încurajării diversității de analiză și opinie;
- promovării unor cercetări noi, a unor ipoteze și metode de analiză noi sau alternative;
- sprijinirii studiilor care vizează metode de colectare și măsurare a datelor;

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

- facilitării educației unor noi cercetători;
- posibilității explorării unor subiecte care nu au fost vizate de cercetătorii inițiali;
- posibilității de a crea noi seturi de date prin combinarea datelor din surse multiple.

Partajarea de date poate fi plasată sub embargou prin documentele proiectului de cercetare, însă acest lucru este delimitat, de regulă, la un anumit interval de timp, după care accesul devine public.

În cazul studenților, fabricarea de date include:

- prezentarea unor date fictive sau a unor date alterate ca fiind reale;
- falsificarea unor interviuri, mărturii, informații sau date și prezentarea lor ca fiind reale;
- adoptarea unui comportament incorect pe teren, cu scopul de a obține anumite tipuri de informații sau răspunsuri;
- adoptarea unor practici incorecte în munca de laborator pentru a obține un anumit rezultat.

VI. Identificarea plagiatului

Identificarea plagiatului într-o lucrare se poate realiza chiar dacă nu se utilizează un soft de detectare a similitudinilor prin reperarea unei serii de indicii:

- existența într-un text a mai multor tipuri de fonturi sau mărimi a corpului de literă;
- existența unor greșeli neuzuale, precum scrierea unor cuvinte, o topică ciudată, care poate indica traducerea dintr-o limbă străină a unui pasaj cu ajutorul *Google Translate*;
- modalitatea de frazare este una elaborată și neobișnuită pentru maniera de exprimare a respectivului student;
- o succesiune ciudată sau illogică a subcapitolelor;
- stiluri diferite de exprimare, de la unele tehnice la unele extrem de simple;
- alternarea modalității în care autorul se referă la el însuși, de la persoana I-a singular la persoana I-a plural;
- alternarea modalităților de citare în interiorul unui capitol sau subcapitol sau stiluri diferite de citare de la un capitol la altul (de la citarea în text se trece la citarea prin note de subsol);
- lipsa totală a referințelor bibliografice în unele subcapitole sau capitole;

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurari nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

- alternarea modalităților de scriere a autorilor, lucrărilor sau anului incluse în bibliografie;
- folosirea unor surse bibliografice mult prea vechi în raport cu data la care a fost scrisă lucrarea;
- terminologia folosită nu a fost predată la cursuri și nu se regăsește în bibliografia indicată;
- greșeli de atribuire a unor surse, cum ar fi indicarea în mod greșit a unui autor în bibliografia lucrării.

VII. Evitarea plagiatului

În primul rând, autorul trebuie să conceapă o lucrare originală și să ofere un plus de cunoaștere în domeniu. Apoi, el trebuie să precizeze în aparatul critic sursele utilizate (conform standardelor de citare), în principal pentru a oferi credibilitate poziției susținute.

Ne putem asigura că nu săvârșim un plagiat dacă respectăm pașii de mai jos, și anume:

- exprimarea cu propriile cuvinte și argumente a informațiilor obținute în urma documentării;
- folosirea corectă a unui sistem de citare, acceptat pe scară largă. De exemplu, stilul APA, (disponibil pentru documentare la adresa <http://www.apastyle.org/>), Harvard, (http://www.swinburne.edu.au/lib/researchhelp/harvard_style.html), Chicago-Turabian, (http://www.press.uchicago.edu/books/turabian/turabian_citationguide.html);
- folosirea ghilimelelor, ori de câte ori se preia un text care aparține unui alt autor;
- indicarea sursei pentru imaginile/graficele/tabelele/desenele etc care aparțin altor autori/ai căror creatori nu sunteți; citarea corectă a surselor, chiar și pentru operele derivate (traduceri, adaptări etc);
- respectarea normelor de redactare a referințelor și bibliografiei folosite în documentare;
- renunțarea la fragmentele/paragrafele ale căror sursă nu poate fi indicată cu respectarea normelor de citare;
- delimitarea evidentă a fondului de documentare de propria muncă;
- acordarea unui grad de atenție sporită raportului dintre cercetarea documentară și contribuția personală;
- indicarea surselor de documentare în situația în care nu există certitudinea că informația aparține fondului de cunoaștere comună;

Universitatea "Apollonia" din Iași

Universitatea "Apollonia" din Iași este guvernată prin lege, disciplină și rigoarea bunelor proceduri

Str. Păcurarii nr. 11, Iași, 700511
Tel.: 0232/210.310; Fax: 0232/210.310
E-mail: secretariat@univapollonia.ro
www.univapollonia.ro

- renunțarea la textele pe care nu doriți să le citați ca atare și nici nu puteți să le reformulați;
- renunțarea la prezentarea ideilor prin repovestire;
- utilizarea de tehnici precum comentariile și rezumatul ideilor, oferirea de contraexemple.

Respectarea principiilor de integritate și performanță academică implică asumarea acordării creditului științific - indiferent dacă vorbim de referate, lucrări de licență, articole sau cărți - ca o obligație și o necesitate, care, pe de o parte, evidențiază ideile originale ale autorului și, pe de alta, asistă cititorul în identificarea scrierilor relevante temei tratate. Indiferent de stilul de citare (sistemul autor – număr, cel cu trimitere numerică la subsolul paginii; sistemul autor – dată, cunoscut și sub denumirea de stilul Harvard), cele mai importante argumente pentru citarea conformă sunt:

- susținerea în fața oricărui cititor a faptului că autorul a parcurs literatura de specialitate și a înțeles paradigmele, problematicile dezbătute de autori consacrați în domeniul cercetare;
- dovedirea parcurgerii unei bibliografii ample și complexe;
- distingerea între ideile preluate din literatura de specialitate și contribuția originală a autorului;
- ghidarea cititorilor către materialele folosite, către ideile citate în vederea aprofundării cunoștințelor, continuarea perspectivei de cercetare, clarificarea unor neînțelegeri, înțelegerea cercetării autorului citat;
- evitarea plagiatului și autoplajiatului.

Prezentele măsuri au fost dezbătute și aprobate în ședința de Senat din data de 02.10.2020.

